Szkolny Program Profilaktyczny

na lata 2026-2030

„Młodzi – Świadomi – Bezpieczni”

Dzierżążno, 2026

Program Profilaktyczny Zespołu Kształcenia i Wychowania w Dzierżążnie na lata 2026–2030 stanowi podstawowy dokument określający kierunki działań wychowawczych, profilaktycznych i opiekuńczych realizowanych w szkole. Jest on integralną częścią pracy dydaktyczno-wychowawczej placówki i odnosi się do wszystkich uczniów, ich rodziców/opiekunów prawnych oraz nauczycieli i pracowników szkoły.

Program został opracowany w oparciu o diagnozę potrzeb i problemów występujących w środowisku szkolnym, analizę sytuacji wychowawczej, obserwacje funkcjonowania uczniów, konsultacje z nauczycielami oraz specjalistami szkolnymi, a także wnioski wynikające z realizacji dotychczasowych działań wychowawczo-profilaktycznych. Uwzględnia również kierunki polityki oświatowej państwa oraz aktualne wyzwania cywilizacyjne, społeczne i technologiczne.

Współczesna rzeczywistość, w której funkcjonują dzieci i młodzież, charakteryzuje się dynamicznym rozwojem technologii cyfrowych, intensywną obecnością mediów społecznościowych oraz szybkim przepływem informacji. Z jednej strony stwarza to nowe możliwości edukacyjne i rozwojowe, z drugiej jednak niesie ze sobą istotne zagrożenia, takie jak nadmierne korzystanie z urządzeń ekranowych, cyberprzemoc, dezinformacja czy uzależnienia behawioralne. W związku z tym szczególnego znaczenia nabiera kształtowanie higieny cyfrowej oraz świadomego i odpowiedzialnego korzystania z nowych technologii, w tym również narzędzi opartych na sztucznej inteligencji.

Równolegle obserwuje się wzrost znaczenia problematyki zdrowia psychicznego dzieci i młodzieży, w tym trudności emocjonalnych, obniżonej odporności psychicznej, problemów z radzeniem sobie ze stresem oraz budowaniem relacji interpersonalnych. Dlatego jednym z kluczowych założeń programu jest wzmacnianie kompetencji emocjonalno-społecznych uczniów, rozwijanie umiejętności komunikacji, współpracy, empatii oraz konstruktywnego rozwiązywania konfliktów.

Istotnym obszarem działań szkoły pozostaje również profilaktyka uzależnień oraz zachowań ryzykownych. Program uwzględnia działania ukierunkowane na przeciwdziałanie sięganiu po substancje psychoaktywne, w tym nikotynę i e-papierosy, a także na ograniczanie uzależnień behawioralnych, takich jak uzależnienie od Internetu, gier komputerowych czy mediów społecznościowych. Działania te mają na celu wzmacnianie postaw asertywnych oraz odpowiedzialnych decyzji podejmowanych przez uczniów.

Nieodłącznym elementem procesu wychowawczego jest także kształtowanie postaw patriotycznych i obywatelskich. Szkoła podejmuje działania mające na celu budowanie tożsamości narodowej, szacunku dla historii i tradycji Polski oraz regionu, a także rozwijanie poczucia przynależności do wspólnoty lokalnej i państwowej. Ważnym aspektem jest również przygotowanie uczniów do aktywnego i odpowiedzialnego uczestnictwa w życiu społecznym.

Program zakłada kompleksowe wspieranie rozwoju ucznia w sferze emocjonalnej, społecznej, fizycznej, intelektualnej i moralnej. Jego celem jest tworzenie bezpiecznego, przyjaznego i wspierającego środowiska szkolnego, w którym każdy uczeń ma możliwość rozwoju swoich

możliwości, talentów i zainteresowań, a także kształtowania postaw opartych na szacunku, odpowiedzialności i współpracy.

Realizacja programu opiera się na ścisłej współpracy szkoły z rodzicami oraz instytucjami wspierającymi proces wychowania i profilaktyki, takimi jak poradnie psychologiczno-pedagogiczne, instytucje lokalne oraz organizacje działające na rzecz dzieci i młodzieży.

Program Profilaktyczny na lata 2026–2030 ma charakter otwarty i może podlegać modyfikacjom w zależności od zmieniających się potrzeb środowiska szkolnego oraz wyników prowadzonej ewaluacji.

PODSTAWA PRAWNA

Program został opracowany w oparciu o:

- Konstytucję Rzeczypospolitej Polskiej,
- Konwencję o Prawach Dziecka,
- Ustawę – Prawo oświatowe,
- Ustawę o systemie oświaty,
- Rozporządzenia MEN w sprawie pomocy psychologiczno-pedagogicznej,
- Statut Zespołu Kształcenia i Wychowania w Dzierżążnie.

Program Profilaktyczny Zespołu Kształcenia i Wychowania w Dzierżążnie został opracowany na podstawie:

- diagnozy potrzeb uczniów, rodziców i nauczycieli,
- obserwacji funkcjonowania uczniów w środowisku szkolnym,
- analizy dokumentacji szkolnej,
- wyników ewaluacji działań wychowawczych i profilaktycznych realizowanych w poprzednich latach,
- aktualnych kierunków polityki oświatowej państwa,
- rozpoznania czynników ryzyka i czynników chroniących występujących w środowisku szkolnym.

Zdiagnozowane potrzeby:

1. Potrzeby emocjonalne i społeczne

- rozwijanie inteligencji emocjonalnej (rozumianej jako umiejętność rozpoznawania i wyrażania własnych emocji, a także empatię),
- rozwijanie umiejętności komunikacyjnych,
- wzmacnianie poczucia własnej wartości,
- budowanie prawidłowych relacji rówieśniczych,
- przeciwdziałanie przemocy i wykluczeniu,
- integracja społeczności szkolnej.

2. Potrzeby związane z higieną cyfrową

- przeciwdziałanie nadmiernemu korzystaniu z urządzeń ekranowych,
- kształtowanie bezpiecznych zachowań w sieci,
- przeciwdziałanie cyberprzemocy,
- rozwijanie umiejętności krytycznej analizy informacji,
- przygotowanie uczniów do świadomego korzystania ze sztucznej inteligencji.

3. Potrzeby zdrowotne

- rozwijanie odporności psychicznej,
- promowanie aktywności fizycznej,
- kształtowanie zdrowych nawyków żywieniowych,
- higiena odpoczynku (w tym snu).

4. Potrzeby profilaktyczne

- przeciwdziałanie używaniu e-papierosów, nikotyny, alkoholu i innych substancji psychoaktywnych,
- przeciwdziałanie uzależnieniom behawioralnym,
- ograniczanie zachowań ryzykownych,
- rozwijanie postaw asertywnych.

5. Potrzeby patriotyczne i obywatelskie

- wzmacnianie tożsamości narodowej,
- budowanie więzi ze społecznością lokalną i regionem Kaszub,

- rozwijanie postaw obywatelskich (m.in. poprzez zaangażowanie w działania wolontariacie).

6. Współpraca z rodzicami i środowiskiem lokalnym

- wspieranie funkcji wychowawczej rodziny,
- współpracę z instytucjami wspierającymi szkołę,
- angażowanie rodziców w życie szkoły.

CZŁONKOWIE SPOŁECZNOŚCI SZKOLNEJ OBJĘCI PROGRAMEM

Program skierowany jest do:

- uczniów,
- rodziców/opiekunów prawnych,
- nauczycieli i wychowawców,
- specjalistów szkolnych,
- pracowników niepedagogicznych.

5. SYLWETKA ABSOLWENTA

Absolwent ZKiW:

- kieruje się wartościami moralnymi i społecznymi,
- potrafi komunikować się asertywnie, współpracować,
- rozpoznaje i reguluje emocje,
- odpowiedzialnie korzysta z technologii cyfrowych,
- zna konsekwencje wynikające stosowania używek i zachowań uzależniających,
- dba o zdrowie fizyczne i psychiczne,
- wykazuje postawy patriotyczne i obywatelskie,
- potrafi podejmować odpowiedzialne decyzje.

CZĘŚĆ DIAGNOSTYCZNA – CZYNNIKI RYZYKA I CHRONIĄCE

Czynniki ryzyka:

- nadmierne korzystanie z urządzeń cyfrowych,
- cyberprzemoc,
- presja rówieśnicza,

- stres i obniżony dobrostan psychiczny,
- dostęp do substancji psychoaktywnych,
- brak umiejętności konstruktywnego radzenia sobie z emocjami.

Czynniki chroniące:

- wspierająca rodzina,
- pozytywne relacje rówieśnicze,
- bezpieczne środowisko szkolne,
- aktywność sportowa i społeczna,
- działalność wolontariacka,
- poczucie przynależności do wspólnoty.

GŁÓWNE CELE PROGRAMU

1. Wspieranie wszechstronnego rozwoju ucznia w sferze emocjonalnej, społecznej, intelektualnej, zdrowotnej i moralnej.
2. Kształtowanie postaw opartych na szacunku, odpowiedzialności, uczciwości i empatii.
3. Rozwijanie kompetencji emocjonalno-społecznych umożliwiających budowanie zdrowych relacji.
4. Promowanie higieny cyfrowej i bezpiecznego funkcjonowania w świecie nowych technologii.
5. Przeciwdziałanie uzależnieniom oraz innym zachowaniom ryzykownym.
6. Wzmacnianie zdrowia psychicznego i fizycznego uczniów.
7. Kształtowanie postaw patriotycznych, obywatelskich i prospołecznych.
8. Wspieranie rodziców w procesie wychowania dzieci.

SPOSOBY REALIZACJI PROGRAMU

Program będzie realizowany poprzez:

Działania dydaktyczne

- zajęcia lekcyjne,
- projekty edukacyjne,
- konkursy i akcje szkolne.

Działania wychowawcze

- uroczystości szkolne i patriotyczne,

- wolontariat,
- ustalanie i egzekwowanie zasad klasowych,
- zajęcia integracyjne,
- godziny wychowawcze,
- mediacje.

Działania profilaktyczne

- spotkania z psychologiem, pedagogiem i specjalistami,
- programy rekomendowane,
- kampanie informacyjne.

Działania wspierające higienę cyfrową

- edukacja na temat bezpiecznego i odpowiedzialnego korzystania z Internetu,
- zajęcia dotyczące cyberprzemocy, AI i dezinformacji,
- warsztaty dla rodziców.

Działania środowiskowe

- współpraca z rodzicami,
- współpraca z policją, PPP, GOPS i instytucjami kultury,
- działania na rzecz społeczności lokalnej.

ROZWÓJ KOMPETENCJI EMOCJONALNO-SPOŁECZNYCH

Cele szczegółowe	Zadania	Formy realizacji	Odpowiedzialni	Wskaźniki sukcesu
Rozwijanie inteligencji emocjonalnej	Nauka nazywania i wyrażania emocji	Godziny wychowawcze, zajęcia warsztatowe w grupach i indywidualne	Wychowawcy, pedagog, psycholog	Uczniowie potrafią rozpoznawać emocje własne i innych
Budowanie prawidłowych relacji rówieśniczych	Doskonalenie komunikacji interpersonalnej	Ćwiczenia, scenki, projekty grupowe	Nauczyciele, wychowawcy	Spadek liczby konfliktów
Wzmacnianie poczucia własnej wartości	Podkreślanie mocnych stron uczniów	Rozmowy indywidualne, prezentacje osiągnięć	Nauczyciele	Wzrost aktywności uczniów

Przeciwdziałanie przemocy	Budowanie atmosfery bezpieczeństwa Wsparcie w rozwiązywaniu konfliktów	Programy profilaktyczne, mediacje	Pedagog, psycholog, wychowawcy	Zmniejszenie liczby incydentów agresji
Integracja społeczności szkolnej	Budowanie więzi społecznych	Festyny, wydarzenia lokalne	Nauczyciele	Pozytywny klimat szkoły

HIGIENA CYFROWA I BEZPIECZEŃSTWO W SIECI

Cele szczegółowe	Zadania	Formy realizacji	Odpowiedzialni	Wskaźniki sukcesu
Przeciwdziałanie nadmiernemu korzystaniu z urządzeń ekranowych	Uświadamianie skutków nadmiernego korzystania z ekranów	Lekcje wychowawcze, warsztaty	Wychowawcy, nauczyciele informatyki	Uczniowie znają zasady higieny cyfrowej Ograniczenie zjawiska uzależnienia od Internetu i mediów społecznościowych
Bezpieczeństwo w Internecie	Edukacja w zakresie prywatności i ochrony danych	Zajęcia profilaktyczne	Informatycy, pedagog	Wzrost świadomości zagrożeń w Internecie
Przeciwdziałanie cyberprzemocy	Rozpoznawanie i reagowanie na przemoc online	Warsztaty, spotkania ze specjalistami	Pedagog, policja	Zmniejszenie liczby zgłoszeń
Krytyczna analiza informacji	Nauka rozpoznawania fake newsów i manipulacji	Zajęcia przedmiotowe, projekty edukacyjne	Nauczyciele	Uczniowie potrafią weryfikować źródła pozyskanych informacji
Świadome korzystanie z AI	Edukacja dotycząca sztucznej inteligencji	Lekcje, projekty interdyscyplinarne	Informatycy, nauczyciele przedmiotów	Odpowiedzialne wykorzystywanie AI

PROFILAKTYKA UZALEŻNIEŃ I ZACHOWAŃ RYZYKOWNYCH

Cele szczegółowe	Zadania	Formy realizacji	Odpowiedzialni	Wskaźniki sukcesu
Zapobieganie uzależnieniom od substancji psychoaktywnych	Dostarczanie wiedzy o skutkach używek	Kampanie informacyjne, prelekcje, warsztaty	Specjaliści, pielęgniarka, wychowawcy	Wzrost wiedzy uczniów; spadek przypadków używania
Profilaktyka uzależnień behawioralnych	Przeciwdziałanie uzależnieniu od Internetu i gier	Warsztaty, spotkania dla rodziców	Pedagog, psycholog	Większa świadomość zagrożeń
Rozwijanie asertywności	Nauka odmawiania i podejmowania decyzji	Treningi umiejętności społecznych	Pedagog, psycholog	Uczniowie stosują zachowania asertywne
Ograniczanie zachowań ryzykownych	Wzmacnianie czynników chroniących	Lekcje wychowawcze	Wychowawcy	Spadek zachowań problemowych

ZDROWIE PSYCHICZNE I FIZYCZNE

Cele szczegółowe	Zadania	Formy realizacji	Odpowiedzialni	Wskaźniki sukcesu
Rozwijanie odporności psychicznej	Kształtowanie umiejętności radzenia sobie ze stresem	Warsztaty, zajęcia wychowawcze, TUS, projekty	Wychowawcy, psycholog, pedagog	Uczniowie znają strategie radzenia sobie Wzrost poczucia sprawczości
Promocja aktywności fizycznej	Zachęcanie do aktywnego stylu życia	Zawody, rajdy, SKS	Nauczyciele WF	Spadek liczby zwolnień z WF, wzrost udziału w dodatkowych zajęciach sportowych
Kształtowanie zdrowych nawyków żywieniowych	Edukacja zdrowotna	Lekcje, akcje szkolne	Nauczyciele, pielęgniarka	Wzrost świadomości zdrowotnej, zmiana wyborów żywieniowych
Higiena snu i odpoczynku	Uświadamianie znaczenia regeneracji	Lekcje wychowawcze i edukacji zdrowotnej	Wychowawcy	Uczniowie znają i stosują zasady dbania o regenerację

PATRIOTYZM I EDUKACJA OBYWATELSKA

Cele szczegółowe	Zadania	Formy realizacji	Odpowiedzialni	Wskaźniki sukcesu
Wzmacnianie tożsamości narodowej	Poznawanie historii i kształtowanie szacunku do dziedzictwa Polski	Lekcje, projekty edukacyjne	Nauczyciele historii, wychowawcy	Wzrost wiedzy historycznej i postaw patriotycznych Pielęgnowanie tradycji narodowych
Poszanowanie symboli narodowych	Udział w uroczystościach państwowych	Akademie, apele	Wychowawcy	Uczestnictwo w uroczystościach patriotycznych zgodnie z przyjętymi zasadami
Budowanie więzi ze społecznością lokalną i regionem Kaszub	Promowanie historii i kultury Kaszub	Wycieczki, konkursy	Nauczyciele (w szczególności j. kaszubskiego, własnej historii i kultury)	Poznanie dziedzictwa regionalnego Udział uczniów w działaniach regionalnych
Rozwijanie postaw obywatelskich	Kształtowanie odpowiedzialności za wspólnotę	Projekty społeczne, Akcje charytatywne, wolontariat	Wychowawcy, opiekunowie wolontariatu	Zaangażowanie uczniów w działania społeczne, takie jak pomoc potrzebującym

WSPÓŁPRACA Z RODZICAMI I ŚRODOWISKIEM LOKALNYM

Cele szczegółowe	Zadania	Formy realizacji	Odpowiedzialni	Wskaźniki sukcesu
Wspieranie funkcji wychowawczej rodziny	Działania edukacyjne dla rodziców Stała wymiana informacji	Szkolenia, konsultacje, zebrania, dziennik elektroniczny	Pedagog, psycholog, wychowawcy	Frekwencja rodziców Dobra komunikacja
Zaangażowanie rodziców w życie szkoły	Włączanie rodziców w program	Warsztaty, akcje szkolne	Dyrektor, wychowawcy	Wspólne działania profilaktyczne
Współpraca z instytucjami	Korzystanie ze wsparcia specjalistów	Spotkania, prelekcje	Dyrekcja, pedagog, psycholog	Liczba wspólnych przedsięwzięć

wspomagającymi szkołę				

14. EWALUACJA PROGRAMU

Ewaluacja prowadzona będzie:

- na bieżąco,
- na koniec każdego roku szkolnego,
- na zakończenie programu (2030 r.).

Narzędzia:

- ankiety,
- obserwacje,
- analiza dokumentacji,
- rozmowy z uczniami i rodzicami.

15. PODSUMOWANIE

Program Profilaktyczny ZKiW na lata 2026–2030 stanowi odpowiedź na współczesne wyzwania wychowawcze i profilaktyczne. Jego realizacja ma na celu wspieranie uczniów w rozwoju osobistym, społecznym i obywatelskim oraz przygotowanie ich do odpowiedzialnego funkcjonowania w świecie cyfrowym i realnym.

Opracowały:
mgr Roksana Rutkowska – pedagog specjalny
mgr Agnieszka Leman – psycholog szkolny
mgr Izabela Serkowska – pedagog szkolny